

การอ้างอิงหลักฐานและบรรณานุกรม

การอ้างอิงหลักฐานมีความจำเป็นต้องใช้รูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ ซึ่งรูปแบบในการเขียนมี หลากหลาย บางสาขา ก็มีรูปแบบการอ้างอิงโดยเฉพาะ แต่ในปัจจุบันรูปแบบการอ้างอิง และการลงรายการอ้างอิงสารสนเทศ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรฐาน และได้รับความนิยมแพร่หลายได้แก่ APA Style (The American Psychological Association) MLA Style (The Modern Language Association) และ Turabian Style (Kate L. Turabian) เป็นต้น ระบบการอ้างอิงแบ่งได้เป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ระบบเชิงอรรถ-บรรณานุกรม (Footnote-Bibliography) เป็นการจัดทำเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ที่ส่วนล่างของหน้าวิทยานิพนธ์ควบคู่ไปกับการทำบรรณานุกรม (Bibliography) รูปแบบการอ้างอิงนี้เป็นแบบ Turabian Style

2. ระบบนาม-ปี (Author-Date หรือ Name-Date) เป็นระบบการอ้างอิงแบบแทรกปนไปกับเนื้อหา และจะระบุชื่อผู้เขียน กับปีที่พิมพ์ และเลขหน้าที่อ้างอิง โดยวงเล็บแทรกไว้ในเนื้อหา ทำย่ข้อความที่ต้องการอ้างอิง และในส่วนของการอ้างอิงท้ายเล่มก็จะ เรียงลำดับตามตัวอักษรของรายการที่อ้างอิง รูปแบบการอ้างอิงแบบนี้เป็นแบบ APA Style ยกเว้นสาขาวิชาภาษาศาสตร์ ที่ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ LSA (Linguistic Society of America)

ในแต่ละระบบมีรายละเอียดการลงรายการ รูปแบบการเขียนอ้างอิงแบบต่างๆ ตลอดจนตัวอย่างการเขียนในแต่ละระบบ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

1. การอ้างอิงระบบเชิงบรรณานุกรม (Footnote-Bibliography)

เชิงบรรณานุกรม (Footnote) หมายถึงข้อความที่อยู่ส่วนล่างของวิทยานิพนธ์โดยเป็นข้อความที่ผู้เขียนต้องการอ้างอิง หรือต้องการอธิบายความเพิ่มเติม โดยมีตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ปัจจุบันวิธีการเขียนเชิงบรรณานุกรมได้รับความนิยมเพียงบางสาขา เนื่องจากเป็นการเขียนซ้ำ กินเนื้อที่ และมีปัญหาในการพิมพ์ซึ่งต้องจัดหน้าให้พอดี

1.1 การอ้างอิงในเนื้อหาแบบระบบเชิงบรรณานุกรม มีการอ้างอิงตามประเภทของเชิงบรรณานุกรม ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภทได้แก่

1) เชิงบรรณานุกรมอ้างอิง (Citation Footnote or Reference Footnote) เป็นเชิงบรรณานุกรมที่ใช้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล คำกล่าวหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นการคัดลอก การถอดความ หรือการสรุปข้อมูล

ก. การลงเชิงบรรณานุกรมเมื่ออ้างอิงเอกสารซ้ำ ในการเขียนรายงาน บางครั้งจำเป็นต้องอ้างอิงถึงหลักฐานบางเล่มหลาย ๆ ครั้งในงานชิ้นเดียว การลงรายการเชิงบรรณานุกรมครั้งแรกต้องลงให้สมบูรณ์ ส่วนครั้งต่อไปให้ลงแบบย่อโดยมีรูปแบบการลงเชิงบรรณานุกรมตามข้อ ข.

ข. อ้างถึงงานชิ้นเดิมซ้ำทันทีและเป็นข้อความในหน้าเดียวกัน โดยไม่มีเชิงบรรณานุกรมอื่นมาก่อน ให้ใช้คำว่า “เรื่องเดียวกัน” สำหรับภาษาไทย และ “Ibid” สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

¹รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต, วิศวกรรมแปรรูปอาหาร : การถนอมอาหาร, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535), หน้า 7.

²เรื่องเดียวกัน.

ค. อ้างถึงงานชิ้นเดิมซ้ำทันที แต่ข้อความที่อ้างถึงต่างหน้ากัน ให้ระบุเลขหน้าลงไปด้วย หลังคำว่าเรื่องเดียวกัน หรือ Ibid. มีเครื่องหมายจุลภาคคั่นอยู่หน้าคำว่า หน้า หรือ p. เช่น

¹มาลี บุญศิริพันธ์, หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น, (พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : ประกายพรึก, 2534), หน้า 15.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

³Laurence Perrie, Sound and Sense, (New York: Harcourt, 1963), p. 53.

⁴Ibid., p. 100.

ง. อ้างถึงงานชิ้นเดียวกันแต่มีเชิงบรรณานุกรมอื่นคั่นอยู่

- หนังสือภาษาไทย ให้ลงรายการ ชื่อ ชื่อสกุล, ชื่อหนังสือ, เลขหน้าที่อ้างถึง.
- หนังสือภาษาต่างประเทศ ให้ลงรายการชื่อสกุล, ชื่อหนังสือ, เลขหน้าที่อ้างถึง
- วารสารไทย ให้ลงรายการชื่อ ชื่อสกุล, “ชื่อบทความ”, เลขหน้าที่อ้างถึง
- วารสารภาษาต่างประเทศ ให้ลงรายการชื่อสกุล, “ชื่อบทความ”, เลขหน้าที่อ้างถึง

เช่น

¹สุภา ศิริमानนท์, แคปิตะลิสต์, (พระนคร: เคล็ดไทย, 2517), หน้า 25.

²B. Komber, Give Your Child a Chance, (London: Allen, 1970), p. 5.

³สุนทร ชุตินทรานนท์, “เมียนมา-สยามยุทธในเมียนมาयाสะวิน, ” เอเชียปริทัศน์, 13 (กันยายน-ธันวาคม 2535), 30

⁴Adam Smit, Paper Money, (New York: Summit Books, 1981), pp. 2-5.

⁵สุนทร ชุตินทรานนท์, “เมียนมา-สยามยุทธในเมียนมาयाสะวิน,” หน้า 30.

⁶Komber, Give Your Child a Chance, p. 5.

2) เชิงอรรถเสริมความ (Content Footnote) เป็นเชิงอรรถที่ใช้เพื่ออธิบายคำหรือข้อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือใช้แสดงความเห็นอื่นๆ โดยแยกจากเนื้อเรื่องเพื่อมิให้ผู้อ่านสับสน หรือความคิดต้องหยุดชะงัก ไม่ต่อเนื่อง

3) เชิงอรรถโยงข้อความ (Cross-reference Footnote) เป็นเชิงอรรถที่ใช้เพื่อโยงให้ไปดูข้อความที่เขียนรายละเอียดไว้แล้วอีกที่หนึ่ง หรือโยงให้ไปดูข้อความที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน หรือเกี่ยวข้องกัน

1.2 วิธีเขียนเชิงอรรถ วิธีเขียนเชิงอรรถระบบเชิงอรรถ-บรรณานุกรมมีดังนี้

1) ตำแหน่งของเชิงอรรถจะอยู่ส่วนล่างของหน้าและต้องอยู่หน้าเดียวกันกับข้อความที่อ้าง

2) เชิงอรรถจะเขียนแยกจากเนื้อหาเด่นชัด โดยขีดเส้นคั่นแยกออกจากเนื้อหาเว้นจากบรรทัดสุดท้ายของเนื้อหาอย่างน้อย 1 บรรทัด และเว้น 1 บรรทัดจึงเริ่มเขียนเชิงอรรถเพื่อเป็นการแบ่งส่วนระหว่างเนื้อหากับเชิงอรรถอย่างชัดเจน

3) การกำหนดหมายเลขเชิงอรรถกำกับข้อความ ให้ใช้เลขอารบิก โดยเริ่มหมายเลข 1 ในแต่ละบท

4) บรรทัดแรกของเชิงอรรถย่อหน้าเข้าไปเท่ากับย่อหน้าในเนื้อหาหรือประมาณ 1 นิ้ว เขียนตัวเลขกำกับที่หน้าข้อความตอนบนเหนือบรรทัด ให้ตรงกับหมายเลขในเนื้อหา หากเขียนในบรรทัดเดียวไม่พอ บรรทัดถัดไปเขียนขีดขอบกระดาษ ขึ้นบรรทัดใหม่ทุกครั้ง que เริ่มเชิงอรรถใหม่

5) หมายเลขกำกับข้อความให้ลอยอยู่เหนือคำสุดท้ายของข้อความที่ใช้อ้าง ส่วนตัวเลขกำกับเชิงอรรถจะอยู่เหนือตัวอักษรแรกของข้อความ

6) หมายเลขกำกับข้อความและหมายเลขกำกับเชิงอรรถจะต้องมีหมายเลขตรงกัน และมีจำนวนเท่ากัน

1.3 หลักเกณฑ์การลงรายการเชิงอรรถอ้างอิง

การเขียนเชิงอรรถอ้างอิงจะมีวิธีเขียนแตกต่างกันตามประเภทของเอกสาร ซึ่งจะต้องลงรายการตามลำดับดังต่อไปนี้

1) หนังสือ มีรูปแบบการลงรายการดังนี้

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, (ครั้งที่พิมพ์, สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์), เลขหน้าที่อ้างอิงถึง

ตัวอย่าง

พิชิต สุขเจริญพงษ์, การจัดการวิศวกรรมการผลิต, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2540),
หน้า 39.

Patrick Dunleavy, Democracy, Bureaucracy and Public Choice, (New York: Harvester Wheatsheaf, 1991), p. 100.

รายละเอียดการลงรายการมีดังนี้

1.1) ผู้แต่ง (Author)

1.1.1) ผู้แต่ง (Author) ที่เป็นบุคคล

-- ชาวไทย ลงรายการด้วยชื่อ ตามด้วยชื่อสกุล โดยตัด
คำนำหน้านามอื่น ๆ เช่น นาย นาง ศาสตราจารย์ นายแพทย์ พ.ต.ท. ฯลฯ ยกเว้น ราชทินนาม สุวานันดร
ศักดิ์ และสมณศักดิ์ ให้คงไว้หน้าชื่อ

-- ชาวต่างประเทศ ลงรายการด้วย ชื่อต้น ชื่อกลาง และตาม

ด้วยชื่อสกุล

ตัวอย่าง

ผู้แต่ง 1 คน

สิริพร สุวรรณะ,
คุณหญิงชดช้อย โสภณพานิช,
ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช

Bill Katz,

ผู้แต่ง 2 คน

วิรัตน์ ขวาลกุล, และ เกศินี ระมังค์วงศ์,
Johns Tebbel, and Carl M. White,

ผู้แต่ง 3 คน

दनัยวัฒน์ กิตตินันท์, นที ปัญญาสุข, และสุวัฒน์ บุญชัย,
Vicki Anders, Calleen Cook, and Roberts Petts,

ผู้แต่งมากกว่า 3 คน

ฉัตรสุมาล กบิลสิงห์, และคนอื่นๆ,
William A. Katz, and others,

-- ผู้แต่งที่มีฐานะเป็นผู้รวบรวม หรือบรรณาธิการ ให้มีคำว่า “ผู้รวบรวม” หรือ “บรรณาธิการ” ไว้ท้ายชื่อสกุล และหากเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้คำว่า “comp.” หรือ “comps.” และ “ed.” หรือ “eds.”

ตัวอย่าง

ชัยชนะ อังคริต, ผู้รวบรวม

Phillip H. Howard, ed.,

1.1.2) ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน

-- ส่วนราชการระดับกระทรวง หรือทบวง กรม ให้ลงรายการด้วยชื่อกระทรวง ทบวง กรม เช่น

กระทรวงศึกษาธิการ,

ทบวงมหาวิทยาลัย,

-- ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม ให้ลงรายการดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมสามัญศึกษา,

กองหอสมุดแห่งชาติ. กรมศิลปากร,

-- องค์การ รัฐบาล สหกิจ สมาคม สถาบัน มูลนิธิ ธนาคาร บริษัท ห้างร้าน ฯลฯ ใช้ชื่อหน่วยงานนั้น ๆ เช่น

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย,

มหาวิทยาลัยพายัพ,

บริษัท การบินไทย,

1.2) **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้ลงรายการตามที่ปรากฏในหน้าปกใน โดยชื่อเรื่องกำหนดให้ขีดเส้นใต้หรือพิมพ์ตัวหนา ในวิทยานิพนธ์นักศึกษาสามารถเลือกใช้แบบใดก็ได้ควรใช้แบบนั้นตลอดทั้งเล่ม (สำหรับในคู่มือวิทยานิพนธ์นี้ขอใช้ขีดเส้นใต้) เช่น

สุขวิทยา,

การบริหารงานบุคคล,

1.3) **ครั้งที่พิมพ์ (Edition)** ให้ลงเฉพาะหนังสือที่มีการพิมพ์ตั้งแต่ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป รายการครั้งที่พิมพ์ ลงต่อจากชื่อหนังสือ เช่น

พิมพ์ครั้งที่ 2,

พิมพ์ครั้งที่ 3,

2 nd. ed.,

3 rd. ed.,

1.4) สถานที่พิมพ์ (Place) สำนักพิมพ์ (Publisher) ปีที่พิมพ์ (Date)

ให้ระบุตามที่ปรากฏในหนังสือ สถานที่พิมพ์ ให้ลงรายการด้วยชื่อจังหวัด สำนักพิมพ์ให้ลงรายการด้วยชื่อสำนักพิมพ์ โดยตัดคำว่าสำนักพิมพ์ออก หากมีทั้งชื่อสำนักพิมพ์ และโรงพิมพ์ให้ลงรายการเฉพาะสำนักพิมพ์ แต่ถ้ามีชื่อโรงพิมพ์อย่างเดียวให้ใช้ชื่อโรงพิมพ์ โดยระบุคำว่า โรงพิมพ์ด้วย สำหรับปีที่พิมพ์ให้ลงเฉพาะเลข

- 1) หนังสือไม่ปรากฏชื่อ สถานที่พิมพ์ให้ใช้
ม.ป.ท. สำหรับหนังสือภาษาไทย
N.P. (no place of publication) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ
- 2) หนังสือไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ให้ใช้
ม.ป.พ. สำหรับหนังสือภาษาไทย
n.p. (no publisher) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ
- 3) หนังสือไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใช้
ม.ป.ป. สำหรับหนังสือภาษาไทย
n.d. (no date of publication) สำหรับหนังสือภาษา-ต่างประเทศ

ตัวอย่าง

(ม.ป.ท.: มติชน, 2540)
(กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2540)
(กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ม.ป.ป.)
(N.P.: Random, 2000)
(New York: n.p., 2001)
(New York: Jelly Bean Press, n.d.)

1.5) เลขหน้า จะอยู่หลังวงเล็บ ให้ใส่คำว่า “หน้า” สำหรับหนังสือ

ภาษาไทย และ “p.” หรือ “pp.” สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษ และตามด้วยเลขหน้าที่อ้างถึง เช่น
หน้า 17.
p. 405.

2) บทความวารสาร

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง, “ชื่อบทความ,” ชื่อวารสาร, เลขปีที่ (เดือน ปี), เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

ชยันต์ วรรณะภูติ, “การศึกษาชนกลุ่มน้อยในล้านนา,” ล้านนาคดีศึกษา, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2530), 6.

Robert T. Ankrom, “The Corporate Bank,” Sloan Management Review 35, no.2 (Winter 1994), 70.

รายละเอียดการลงรายการ มีดังนี้

2.1) **ผู้แต่ง** ให้ลงรายการเช่นเดียวกับหนังสือ

2.2) **ชื่อบทความ** ให้ลงรายการชื่อบทความ โดยชื่อบทความจะอยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ เช่น

“9 วิถีชนะทุกขัยยุค IMF”

2.3) **ชื่อวารสาร** ให้ลงตามที่ปรากฏชื่อวารสารให้ชัดเจนได้หรือพิมพ์ตัวหนา ถ้าใช้แบบใดก็ควรใช้แบบนั้นตลอดทั้งเล่ม (ในคู่มือวิทยานิพนธ์นี้ขอใช้ชัดเจนได้) เช่น

สถานการณ์แรงงานไทย,

มติชน,

2.4) **ปีที่ของวารสาร** ลงรายการด้วยปีที่ (Volume) ฉบับนั้น โดยลงรายการเลขปีที่ วารสารบางฉบับมีเฉพาะฉบับที่ ให้ลงรายการด้วยเลขฉบับที่ (number) เช่น ฉ.5 หรือ no.5 แต่ถ้ามีทั้งปีที่และฉบับที่ ให้ลงรายการเฉพาะปีที่เท่านั้น และตามด้วย เดือน ปี ใส่ไว้ในวงเล็บ เช่น

สถานการณ์แรงงานไทย, 15 (ตุลาคม-ธันวาคม 2539),

2.5) **เลขหน้าของบทความที่อ้างถึง** ให้ใส่เฉพาะเลขหน้าเท่านั้นเช่น 20-23.

13.

3) **หนังสือแปล (Translated Works)** มีรูปแบบการลงรายการดังนี้

รูปแบบ

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, แปลจาก ชื่อเรื่องในภาษาเดิม, แปลโดย ชื่อผู้แปล, (ครั้งที่พิมพ์, สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์), หน้า เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

เอ็ม. เจ ฮาร์มอน, ความคิดทางการเมืองจากเปลโต้ถึงปัจจุบัน, แปลโดย เสน่ห์จามริก, (ครั้งที่พิมพ์ 4, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), หน้า 5.

Marc Ferro, The Russian Revolution of February 1917, trans. J. L. Richards, (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1982), p. 144.

4) หนังสือรวมเรื่อง

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง, “ชื่องานเฉพาะเรื่อง/บท/ตอน, ” ใน ชื่อเรื่อง, รวบรวมโดย (สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์), เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของจำเลยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยในหนังสือรวมบทความทางวิชาการเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม, จัดพิมพ์โดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538): หน้า 454-455.

Bruce F. Johnson and Peter Kilby, Interrelations Between Agricultural and Industrial Growth, ed. Nural Islam (New York: Wiley, 1974), p. 45.

5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง, “ชื่อบทความ,” ชื่อสารานุกรม, เล่มที่ (ปีพิมพ์), หน้า เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

ระพี สาคริก, “กลัวยไม้,” สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน, เล่ม 7 (2525), หน้า 5.

Ewin M. Lenurt, “Social Problems,” International Encyclopedia of the Social Science, 14. 1990.

6) วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์, ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับของวิทยานิพนธ์ ชื่อแผนกวิชา หรือ คณะ มหาวิทยาลัย, ปีพิมพ์), หน้า เลขหน้าที่อ้างถึง.

ชื่อผู้เขียนการค้นคว้าอิสระ, ชื่อการค้นคว้าอิสระ. (หลักสูตร สาขา คณะ มหาวิทยาลัย, ปีพิมพ์), หน้า เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

อรรช เรือนคำ, การศึกษาภาพสะท้อนสังคมล้านนาและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงของจรัล มโนเพชข. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537), หน้า 20-25.

Tawewan Tharnpipat, The Development of a Database Design Tool for and Integrated Environment. (Thesis Master of Science in Computer Information System, Assumption University, 1992.), pp. 98-99.

7) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง, "ชื่อบทความ," ชื่อหนังสือพิมพ์, (วัน เดือน ปี), เลขหน้าที่อ้างอิงถึง.

ตัวอย่าง

เกษียร เตชะพีระ, "ชาตินิยมสยามในยุคโลกาภิวัตน์," ผู้จัดการรายวัน, (5 พฤศจิกายน 2536), 16.

Arun, "Charter Changes: Where are the Efforts?," Nation, (24 March 1994), 7.

8) สัมภาษณ์

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์, ตำแหน่ง (ถ้ามี), สถานที่, วัน เดือน ปี.

ตัวอย่าง

สัมภาษณ์ ศุภชัย พิเศษสุวรรณธิปไตยกรมศุลกากรทำเนียบรัฐบาล 5 มิถุนายน 2538.
Interview with Richard Katz, Director, N.B.C. Television, New York, 13 August 1971.

9) คำพิพากษากฎีกา

รูปแบบ

คำพิพากษากฎีกา เลขที่ (ตัวย่อของผู้ที่จัดทำคำพิพากษากฎีกา) หน้าอ้างอิงถึง

ตัวอย่าง

- คำพิพากษากฎีกาที่จัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภา
คำพิพากษากฎีกาที่ 5616/2539 (เนติ.) น. 1296
- คำพิพากษากฎีกาที่จัดพิมพ์โดยสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ
คำพิพากษากฎีกาที่ 4323/2538 (ส่งเสริม.) น. 12
- คำพิพากษากฎีกาที่จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คำพิพากษากฎีกาที่ 2860/2516 (มธ.) น. 1308
- คำพิพากษาที่ไม่ได้ตีพิมพ์ ไม่แสดงว่ามาจากตำราเล่มใด หากเอามาจากสำเนา
คำพิพากษาโดยตรง ให้ย่อไว้ในภาคผนวกของวิทยานิพนธ์เพื่อใช้อ้างอิงต่อไป

10) ซีดี-รอม

รูปแบบ

ชื่อผู้รับผิดชอบ/ผู้ผลิต, ชื่อเรื่อง, [ซี ดี – รอม], สถานที่ผลิต: ผู้ผลิต, ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

การสื่อสารแห่งประเทศไทย, สื่อโลกถึงไทยสื่อใจถึงคุณ, [ซีดี-รอม]. กรุงเทพฯ: บริษัทไทยซอฟท์, 2540.

Le Robert electronique. [CD-ROM]. Paris: Robert, 1992.

11) แหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต (World Wide Web)

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน, “ชื่อบทความ,” [ที่อยู่ของอินเทอร์เน็ต], วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง.

ตัวอย่าง

Helen Hughes, “Perspectives for An Integrating World Economy: Implications For Reform and Development, ”[<http://www.iseas.ac.sg/econ.html>], 1996.

12) Electronic Mail

รูปแบบ

ชื่อผู้ส่งข้อมูล, [ที่อยู่ของผู้ส่งจดหมาย], “ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องจดหมาย,” จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงชื่อผู้รับ, [ที่อยู่ของผู้รับจดหมาย], วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง.

ตัวอย่าง

กรรณิการ์ ชันทปราบ, [cmmsc@chmai.loxinfo.co.th], “รายงานโรงงานอุตสาหกรรม,” จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงสายทอง มโนมัยอุดม, [saitong@chiangmai.ac.th], 30 มกราคม 2543.

Mel Page, [pagem@etsuarts east-tenn-stuedu], “African dance...and Malawi,” Private e-mail message to Masankho Banda, [mbanda@igc.apc.org], 28 November 1994.

1.4 บรรณานุกรมของระบบเชิงอรรถ-บรรณานุกรม

บรรณานุกรม (Bibliography) หมายถึง รายการหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อความรู้ และแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาค้นคว้า และวิจัย โดยรวบรวมไว้ท้ายเล่ม การลงบรรณานุกรม และเชิงอรรถ จะใช้ข้อมูลที่คล้ายคลึงกันแต่จะมีส่วนที่แตกต่างกันคือการลงรายการเกี่ยวกับผู้เขียน การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการระบุเลขหน้า

การรวบรวมบรรณานุกรม หลักเกณฑ์ การลงบรรณานุกรม และการลงรายการ บรรณานุกรมตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ มีดังนี้

1) การรวบรวมบรรณานุกรม

1. สิ่งพิมพ์ที่จะนำมาจัดทำบรรณานุกรม จะต้องเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำมาประกอบการเขียนรายงานและควรเป็นสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ครั้งใหม่ล่าสุด
2. ถ้าสิ่งพิมพ์ที่นำมาจัดทำบรรณานุกรมมีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ให้เรียงลำดับภาษาไทยก่อนภาษาต่างประเทศโดยไม่ต้องแยกประเภทของสิ่งพิมพ์
3. การเรียงลำดับสิ่งพิมพ์ในบรรณานุกรม ให้เรียงตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ตามแบบพจนานุกรม โดยไม่ต้องใส่หมายเลขลำดับที่ของรายการ
4. การนำรายละเอียดต่าง ๆ ของสิ่งพิมพ์มาใช้ในการเขียนบรรณานุกรม สามารถหาข้อมูลได้จากหน้าปกใน (Title Page) ของสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เพราะในหน้าปกในจะมีรายละเอียดข้อความที่มีสาระจำเป็นในการเขียนบรรณานุกรม
5. การเขียนบรรณานุกรม ให้อักษรตัวแรกของบรรณานุกรมอยู่ขีดแนวขอบเขียน หรือระยะห่างจากขอบกระดาษด้านซ้าย 1 ½ นิ้ว ถ้าข้อความบรรทัดแรกไม่จบ ให้ขึ้นบรรทัดที่สองและสามใหม่ โดยเขียนที่ระยะย่อหน้า หรือประมาณ 1 นิ้ว จากระยะแนวขอบเขียน
6. การลงรายการสิ่งพิมพ์ของผู้แต่งคนเดียวกัน แต่คนละชื่อเรื่อง ในครั้งต่อไปให้ขีดเส้นตรงประมาณ 1 นิ้ว แทนชื่อผู้แต่ง แล้วจึงเขียนรายการอื่น ๆ
7. ถ้าสิ่งพิมพ์ใดไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่อง หรือชื่อบทความ เป็นรายการแรกแทนชื่อผู้แต่ง

2) หลักเกณฑ์การลงรายการบรรณานุกรม

การเขียนบรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ จะมีหลักเกณฑ์การเขียนแตกต่างกันตามประเภทของเอกสาร ซึ่งจะต้องลงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีพิมพ์ ลงเช่นเดียวกับเชิงอรรถ ยกเว้นชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศ ลงรายการดังนี้
ชื่อสกุล ตามด้วยชื่อต้น, ชื่อกลาง (ถ้ามี)

3) การลงรายการบรรณานุกรมตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

1. หนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. ลำดับที่หรือเล่มที่ (ถ้ามี). ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง

รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต. วิศวกรรมแปรรูปอาหาร การถนอมอาหารกรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2535.

Dunleavy, Patrick. Democracy, Bureaucracy and Public Choice. New York: Harvester Wheatsheaf, 1991.

2. หนังสือแปล

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. แปลจากชื่อเรื่องในภาษาเดิม แปลโดย ชื่อผู้แปล. ลำดับที่หรือเล่มที่ (ถ้ามี).
ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง

ฮาร์มอนด์, เอ็ม. เจ. ความคิดทางการเมืองจากแปลได้ถึงปัจจุบัน. แปลโดย เสน่ห์ จามริก. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

Camus, Albert. The Rebel. Trans Anthony Bower. New York: Penguin, 1982.

3. หนังสือรวมเรื่อง

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. “ชื่องานเฉพาะเรื่อง/บท/ตอน,” ใน ชื่อเรื่อง. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง

สุกิจ นิมมานเหมินทร์. “ประวัติของคำบางคำ,” ใน บุพพการีบูชา. พระนคร: พระจันทร์, 2511.

Thoreau, Henry David. “Life without Principles,” in Walden and Other Writings of Henry David Thoreau. ed. by Brooks Atkinson. New York: Modern Library, 1950.

4. บทความในสารานุกรม

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. “ชื่อบทความ,” ชื่อสารานุกรม. เล่มที่. ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง

ระพี สาคริก. “กล้วยไม้,” สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน. เล่ม 7. 2525.

Lenurt, Ewin M. “Social Problems,” International Encyclopedia of the Social Science. 1968.

5. วารสารวิชาการ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. “ชื่อบทความ,” ชื่อวารสาร, ปีที่ (เดือน ปี), เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

ชยันต์ วรรณะภูติ. “การศึกษาชนกลุ่มน้อยในล้านนา,” ล้านนาคดีศึกษา, 2 (เมษายน – มิถุนายน 2530),
6.

Ankrom, Robert T. “The Corporate Bank,” Sloan Management Review 35, no. 2. (Winter 1994),
70.

6. หนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. "ชื่อบทความ," ชื่อหนังสือพิมพ์, (วัน เดือน ปี), เลขหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

เกษียร เตชะพีระ. "ชาตินิยมสยามในยุคโลกาภิวัตน์," ผู้จัดการรายวัน (5 พฤศจิกายน 2536), 16.

Arun. "Charter Changes: Where are the Efforts?" Nation, (24 March 1994), 7.

7. วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับของวิทยานิพนธ์ ชื่อแผนกวิชา หรือ คณะ มหาวิทยาลัย, ปีพิมพ์.

ชื่อผู้เขียนการค้นคว้าอิสระ. ชื่อการค้นคว้าอิสระ. หลักสูตร สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย, ปีพิมพ์.

ตัวอย่าง

อรชร เรือนคำ. การศึกษาภาพสะท้อนสังคมล้านนาและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงของจรัล มโนเพชร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537.

Rosenthal, Marilyn. Poetry of the Spanish Civil War. Diss New York Univ., 1972.

8. สัมภาษณ์

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์, ตำแหน่ง (ถ้ามี). เรื่องที่สัมภาษณ์. สถานที่. วัน เดือน ปี.

ตัวอย่าง

สัมภาษณ์ ทักษิณ ชินวัตร. สร้างชาติด้วย 11 วาระแห่งชาติ. กรุงเทพฯ. 17 พฤษภาคม 2543.

Interview with Harry Blackmun. Nighline. New York. 5 Apr. 2001.

9. ซีดี-รอม

รูปแบบ

ชื่อผู้รับผิดชอบ/ผู้ผลิต. ชื่อเรื่อง. [ซีดี-รอม]. สถานที่ผลิต: ผู้ผลิต, ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

20th Century Fox. Star wars episode I: the phantom menace. [CD-ROM]. Los Angeles, CA:

20th Century Fox, 1999.

10. แหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต (World Wide Web)

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน. “ชื่อบทความ,” [ที่อยู่ของอินเทอร์เน็ต], วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง.

ตัวอย่าง

Hughes, Helen. “Perspectives for An Integrating World Economy: Implications for Perform And Development,” [http://www.iseas.ac.sg/econ.html], 1996.

11. Electronic Mail

รูปแบบ

ชื่อผู้ส่งข้อมูล. [ที่อยู่ของผู้ส่งจดหมาย]. “ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องจดหมาย,” จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงชื่อผู้รับ [ที่อยู่ของผู้รับจดหมาย], วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง.

ตัวอย่าง

กวรรณิการ์ ชันทปราบ. [cmmsc@chmai.loxinfo.co.th]. “รายงานโรงงานอุตสาหกรรม, ”จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงสายทอง มโนมัยอุดม [saitong@chiangmai.ac.th], 30 มกราคม 2543.

Page, Mel. [pagem@etsuarts east-tem-stuedu]. “African dance...and Malawi,” Private e-mail message to Masankho Banda. [mbanda@igc.apc.org], 28 November 1994.

4) การเรียงรายการบรรณานุกรม

1. การเรียงลำดับ เรียงตามตัวอักษรตัวแรกชื่อผู้แต่ง โดยไม่แยกประเภทของเอกสาร

- ชาวไทยเรียงตามลำดับชื่อแรก
- ชาวต่างประเทศเรียงตามลำดับนามสกุล

2. เรียงรายการภาษาไทย ก่อนรายการภาษาต่างประเทศ

3. การเรียงตัวอักษร

- รายการภาษาไทยให้หลักการเรียงตัวอักษรและสระตามพจนานุกรมฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน ดังที่ปรากฏในหน้าต่อไป

อะ อู เอื้อ

อัน อู เอื้อะ

อัวะ เอ แอ

อา เอะ แอะ

อำ เอา ไอ

อิ เอาะ โอะ

อี เอิน ไอ

อี เอีย ไอ

ชื่อ เอียะ

- รายการภาษาต่างประเทศให้เรียงตามลำดับตัวอักษรต่ออักษร เช่น

Holm, R. R. (1987).

Holmes, O. (1975).

4. เอกสารใดไม่มีผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่อง หรือชื่อบทความ เรียงรายการตามลำดับตัวอักษรคละกับเอกสารที่มีชื่อผู้แต่ง

5. เอกสารที่ผู้แต่งคนเดียวกัน ลงชื่อผู้แต่งทุกรายการ เรียงลำดับรายการตามปีที่พิมพ์จากน้อยไปหามาก

6. เอกสารที่มีผู้แต่งหลายคน และผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกัน ให้เรียงรายการตามชื่อผู้แต่งคนที่สอง ฟากชื่อผู้แต่งคนที่สองซ้ำ ให้เรียงตามชื่อผู้แต่งคนที่สาม

Borman, W. C., Hanson, M. A., &

2. ระบบนาม-ปี (Author-Date หรือ Name-Date)

ระบบนาม-ปี (Author-Date หรือ Name-Date) เป็นระบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา โดยจะระบุ ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าของเอกสารที่อ้างอิงถึง สำหรับรายละเอียดครบถ้วนของสารสนเทศแต่ละรายการ เช่น สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ของแหล่งที่อ้างอิงจะปรากฏที่รายการเอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรมในตอนท้ายเล่ม ข้อดีของการอ้างอิงระบบนาม-ปีคือ ไม่เปลืองเนื้อที่ในการจัดพิมพ์ พิมพ์ได้ง่าย และไม่ต้องจัดทำรายละเอียดเอกสารซ้ำทั้งที่เชิงอรรถ และเอกสารอ้างอิง

2.1 วิธีการลงรายการอ้างอิงในเนื้อหาแบบนาม-ปี มีดังนี้

1) **การอ้างแบบไม่ระบุเลขหน้า** จะใช้ในกรณีที่ผู้ทำรายงานอ้างอิงงานของผู้อื่นโดยการสรุปเนื้อหาทั้งเล่มของงานเขียนชิ้นนั้น โดยการลงรายการให้ใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นระหว่างชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ หากไม่ปรากฏรายการปีที่พิมพ์ให้ใช้ ม.ป.ป. สำหรับภาษาไทย และ n.d. สำหรับภาษาอังกฤษ

เช่น (ชยันต์ วรรณะภูติ, 2555)

(ธนาคารออมสิน, ม.ป.ป.)

(Winkler, 2011)

2) **การอ้างแบบระบุเลขหน้า** จะเป็นการให้ข้อมูลว่า เนื้อหาที่ได้สรุป และนำมาเรียบเรียงในงานของตนนั้น ปรากฏในหน้าที่เท่าไร โดยใช้เครื่องหมายจุดคู่ (,) เป็นตัวคั่น ในกรณีที่อ้างถึงหลายหน้า ให้ใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) คั่นระหว่างเลขหน้าแรกและหน้าสุดท้าย

เช่น (ชฎารัตน์ สุนทรธรรม, 2551, น. 122-130)

(Gibaldi, 1998, p. 86)

3. การอ้างแบบเน้นชื่อผู้แต่งมากกว่าผลงาน หรือต้องการอ้างข้อความทั้งประโยค หรือส่วนหนึ่งในประโยคมาใส่ไว้ในรายงาน ต้องระบุชื่อผู้แต่งให้เด่นชัด โดยระบุชื่อผู้แต่งก่อน แล้วใส่ปีพิมพ์ และ/หรือ เลขหน้า ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ

เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2542, น. 62-65) ได้ทำการสำรวจเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร จั ังหวัดเชียงราย พบว่า.....

คณิต มีสมมนต์ (2545, น. 25) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของแม่เหล็กว่า

2.2 หลักเกณฑ์การลงรายการอ้างระบบนามปี มีดังนี้

1) ผู้แต่งคนเดียว

ผู้แต่งในที่นี้ รวมถึง ผู้แปล ผู้รวบรวม และบรรณาธิการด้วย ผู้แต่งที่เป็นคนไทยให้ใช้ชื่อก่อนตามด้วยนามสกุล สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ใช้นามสกุลเท่านั้น

1.1) ผู้แต่งที่เป็นบุคคลทั่วไป

ตัวอย่าง

(สุนทร ชูตินทรานนท์, 2555, น. 15-17)
(เสนห์ ธนารัตน์สุษดี, ผู้รวบรวม, 2537)
(โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์, ผู้แปล, 2542, น. 35)
(Bruzzi, 1998, p. 50)
(Ekin, ed., 1997)

1.2) ผู้แต่งมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ และสมณศักดิ์ ให้ใส่คำแสดงฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ ไว้หลังชื่อ

ตัวอย่าง

(สุรสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์, ม.ล., 2545, น. 55)
(คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., 2520)
(พรทิพย์ โรจนสุนันท์, คุณหญิง, 2545, น. 24)

1.3) ผู้แต่งที่มียศ ตำแหน่งทางอาชีพ หรือทางวิชาการ เช่น ตำรวจ ทหาร แพทย์หญิง ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ไม่ต้องใส่ยศ หรือตำแหน่ง

ตัวอย่าง

(สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2554)
(วสิษฐ เดชกุญชร, 2545, น. 35)
(สุพงษ์ ลิ้มธนากุล, 2545, น. 43)

1.4) ผู้แต่งที่ใช้นามแฝง ให้ใช้นามแฝง เป็นชื่อผู้แต่ง

ตัวอย่าง

(แรกคำ ประโยคคำ, 2532)

(มาลา คำจันทร์, 2553)

1.5) ผู้แต่งคนเดียว เขียนเอกสารหลายเล่ม

ก. ผู้แต่งคนเดียว เขียนเอกสารหลายเล่ม แต่ละเล่มมีปีพิมพ์

ต่างกัน และต้องการอ้างถึงพร้อมกันให้เขียนชื่อผู้แต่งครั้งเดียว แล้วเรียงลำดับตามปีที่พิมพ์จากน้อยไปหา
มาก โดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่นระหว่างรายการ

ตัวอย่าง

(ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2538, น. 20; 2540, น. 49)

(Smith, 1976, p. 89; 1994, p. 53)

ข. ผู้แต่งคนเดียว เขียนเอกสารหลายเล่ม มีบางเล่มพิมพ์ปี

เดียวกันให้ใช้อักษร ก ข คง ตามหลังปี สำหรับเอกสารภาษาไทย และใช้อักษร a b c d ตามหลังปี
สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ โดยเรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง

ตัวอย่าง

(ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2538ก, น. 20; 2538ข, น. 109)

(Dess, 1993a, p. 122; 1993b, p. 87)

ค. ผู้แต่งคนเดียว เขียนหนังสือเรื่องเดียว แต่มีหลายเล่มจบ

จะต้องระบุเฉพาะหมายเลขของเล่มที่อ้างถึงด้วย โดยระบุหมายเลขเล่ม

ตัวอย่าง

(มาลี บุญศิริพันธ์, 2531, น. 2; 19; 4, น. 25-26)

(Denyer, 1969, p. 3, p. 71; 1974, p. 4, pp. 59-65)

2) ผู้แต่ง 2 คน

กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้ลงรายการชื่อผู้แต่งทั้ง 2 คน โดยใช้คำว่า“และ” คั่นระหว่าง
ชื่อผู้แต่งคนที่ 1 และคนที่ 2 ส่วนผู้แต่งชาวต่างประเทศให้ใช้“and” คั่นระหว่างชื่อผู้แต่งทั้ง 2 คน

ในกรณีผู้แต่งชาวต่างประเทศ ที่มีชื่อสกุลตรงกัน ให้ลงรายการชื่อผู้แต่งโดย
ใช้อักษรย่อ ตามด้วยชื่อสกุล

ตัวอย่าง

(รตี ณ ถลาง และสมยศ ศรีอนันต์, 2545, น. 49)

(Parker and Moore, 2001, p. 45)

(A. Comrie and L. Comrie, 2001, p. 209)

3) ผู้แต่ง 3 คน

ผู้แต่ง 3 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทั้ง 3 คน โดยใช้เครื่องหมายจุดภาคหลังชื่อผู้แต่งคนแรก ตามด้วยชื่อผู้แต่งคนที่ 2 แล้วใช้คำว่า “และ” คั่น ตามด้วยชื่อผู้แต่งคนที่ 3 สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ใส่เครื่องหมายจุดภาคหลังชื่อสกุลผู้แต่งคนแรก แล้วเชื่อมด้วย “and” ระหว่างผู้แต่งคนที่ 2 และคนที่ 3

ตัวอย่าง

(สุมน อมรวิวัฒน์, สวัสดิ์ จงกล และไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2542, น. 9)

(Anderson, McBeen and Gessin, 1986, p. 68)

4) ผู้แต่งมากกว่า 3 คน

เอกสารเล่มเดียวกัน แต่มีผู้แต่งมากกว่า 3 คน ให้ใช้ชื่อผู้แต่งคนแรก ตามด้วย “และคนอื่นๆ” สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ให้ใช้ชื่อสกุลของผู้แต่งคนแรก ตามด้วย “and others” หรือ “et al.”

ตัวอย่าง

(อนุชิต กิจสวัสดิ์ และคนอื่นๆ, 2541, น. 7)

(Hollett and others, 2011, pp. 72-75)

5) ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน

เอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่มีชื่อสถาบันหรือหน่วยงาน เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ ให้ใช้ชื่อสถาบันนั้น เป็นชื่อผู้แต่ง

ตัวอย่าง

(สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2554, น. 7-11)

(สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2555, น. 7-12)

(บริษัทธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร, 2553, น. 62)

6) ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ในกรณีที่เอกสารไม่ปรากฏชื่อผู้แต่งทั้งบุคคล และสถาบัน ให้ใช้ชื่อเรื่องหรือชื่อบทความเป็นรายการแรกแทนชื่อผู้แต่ง

ตัวอย่าง

(โครงสร้างพื้นฐานกับการพัฒนาเศรษฐกิจ, 2535, น. 63)

(Information Technology, 1998, pp. 3-9)

(Merriam-Webster's collegiate dictionary, p. 125)

7) การอ้างอิงหลายชิ้นพร้อมกัน

กรณีที่ต้องการอ้างอิงงานของผู้แต่งหลายคนพร้อมกัน ให้เรียงตามลำดับปีพิมพ์ก่อน-หลัง โดยใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;) คั่น

ตัวอย่าง

(วิจิตร บุญยะโหดระ, 2537, น. 78; สรจักร ศิริบริรักษ์, 2542, น. 320)

(Rovelstad, 1976, p.70; Beenham and Harrison, 1990, p. 52)

8) การอ้างเอกสารที่มีผู้อื่นอ้างไว้

การอ้างถึงเอกสารที่มีผู้อื่นนำมาอ้างไว้ก่อนแล้ว ไม่ใช่เป็นการอ้างจากต้นฉบับเอกสารโดยตรง ดังนั้น การลงรายการให้ใช้คำว่า “ อ้างถึงใน ” สำหรับเอกสารภาษาไทย และใช้คำว่า “ cited ” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ

ตัวอย่าง

(วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2536, น. 136 อ้างถึงใน สมเกียรติ โสถสภ, 2537, น. 49)

ตัวอย่างการอ้างเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

.....

9) การอ้างในลักษณะอื่น ๆ

การอ้างถึงเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่มีลักษณะพิเศษ หรือการอ้างอิงในลักษณะอื่น เช่น การสัมภาษณ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ ต้นฉบับตัวเขียน ปาฐกถา ฯลฯ

ตัวอย่าง

(อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 2554)

(พระพยอมกัลยาโณ, 2549)

10) การอ้างถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การอ้างถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CD-ROM, Web Site, E-mail ฯลฯ ให้อ้างอิงเหมือนการอ้างอิงเอกสาร แต่ไม่ต้องระบุเลขหน้า

ตัวอย่าง

CD-ROM	(สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, ม.ป.ป.)
Web site	(สาโรจน์ เกษมสุขโชติกุล, 2543)
E-mail	(สาโรจน์ เกษมสุขโชติกุล, 2543)

11) การอธิบายความเพิ่มเติมหรือโยงข้อความ

ใช้หลักเกณฑ์การเขียนเชิงบรรณอธิบายความ และเชิงบรรณโยงข้อความ

2.3 การลงรายการบรรณานุกรมระบบนาม-ปี

1) หนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปี). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

Author. (Year). *Title*. (edition). Place: Publisher.

หมายเหตุ

ให้ระบุครั้งที่พิมพ์ เฉพาะการพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป

การลงรายการผู้แต่ง

- ผู้แต่ง 1 คน

ตัวอย่าง

วิจิตร พึ่งเฟื่อง. (2539). *การศึกษาทางไกล*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: ดวงกลม.

Mark, J. E. (1996). *Physical properties of polymers handbook*. (2nd ed.). New York: American Institute of Physics.

- ผู้แต่ง 2 คน เชื่อมด้วยคำว่า และ/and ระหว่างชื่อทั้งสอง

ตัวอย่าง

มานิดา เสนีเศรษฐ์ และชอบ อินทรประเสริฐ. (2530). *มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Prince, D. W. and Gage, J. (1986). *Your first job*. New Jersey: Prentice-Hall.

- ผู้แต่ง 3 คน ใส่ชื่อคนแรก คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ใส่ชื่อคนที่ 2 เชื่อมด้วย และ หรือ and ตามด้วยชื่อผู้แต่งคนที่ 3

ตัวอย่าง

เบญจา แสงมลิ, เรื่องอุไร กุศลาสัย และฉ้วน ควันธรรม. (2530). *เพลงเด็กและวิธีเล่นประกอบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.

Canfield, Bertrand, Frazier, Henman & Carol, Richard. (1973). *Public relations*. New York: Random House.

- ผู้แต่งมากกว่า 3 คน ใส่เฉพาะชื่อคนแรก แล้วตามด้วยคำว่า "และคนอื่นๆ" หรือ "และคณะ" ถ้าเป็นภาษาอังกฤษใช้ คำว่า "and others" หรือ "et al." (หมายถึง และคนอื่นๆ)

ตัวอย่าง

วิวัฒน์ พูประทีปศิริ และคนอื่นๆ. (2545). *การประกันสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: เดอะบอส.

Cooper, J. R. and others. (1974). *Real estate and urban land analysis*. (2nd ed.). IL: University of Illinois Press.

- ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ใช้ชื่อหนังสือแทนชื่อผู้แต่ง

ตัวอย่าง

ระเบียบวิธีปฏิบัติของชาวพุทธ. (2546). กรุงเทพฯ: ส. สมบูรณ์การพิมพ์.

Exposition of the Juche idea. (2003). New York: Springer.

2) บทความวารสาร

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปี). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

Author. (year). Article title. *Journal name*, Vol(issue no.), page number(s).

ตัวอย่าง

อุดม สมพร. (2548). ผ่าจก. *วารสารวัฒนธรรมไทย*, 32(4), 35-40.

Randell, B. (1998). Web Society. *Internet Today*, 9(7), 105-112.

3) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปี, วันที่ เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, หน้า.

Author. (year, month day). Title. *Newspaper name*, page number(s).

ตัวอย่าง

จิรา ชัยยา. (2538, 4 ธันวาคม). วันสิ่งแวดล้อมไทยร่วมใจพิทักษ์. *สยามโพสต์*, น. 13.

Peatling, S. (2000, January 6). Injecting room chaos feared. *Sydney Morning Herald*, p. 1.

4) สารานุกรม

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปี). ชื่อบทความ. ใน ชื่อสารานุกรม. (เล่มที่, หน้า). สถานที่พิมพ์:

สำนักพิมพ์.

Author. (year). Article title. In *Encyclopedia name*. (Vol. no., pages). Place: Publisher.

ตัวอย่าง

สมศักดิ์ ปัญญาแก้ว. (2538). เลเซอร์. ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน*. (เล่มที่ 20, น. 127-143). กรุงเทพฯ: วิทยาศาสตร์.

Russell, R. W. (1984). Psychology in Australia. In *Encyclopedia of Psychology*. (Vol. 3, pp. 112-115). New York: Wiley.

5) บทความในหนังสือ / รายงานการประชุมทางวิชาการ / สัมมนาทาง

วิชาการ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อข้อเขียน. ใน ชื่อบรรณาธิการ. (บรรณาธิการ). ชื่อหนังสือ, (หน้า).
สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

Author. (Year). Article title. In editor's name (Ed.), *Title*, (pages). Place: Publisher.

ตัวอย่าง

เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์. (2532). การสื่อสารกับงานสารนิเทศ. ใน *ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์* (บรรณาธิการ) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *สารนิเทศศาสตร์* (น. 147-162).
กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

Qxbrow, Nigel. (1990). Employment trends for information systems and services. In Charles Oppenheim (Ed.). *Perspectives in information managements 2*, (pp. 143-156). London: Bowker-Saur.

6) วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน. (ปี). ชื่อวิทยานิพนธ์ ระดับของวิทยานิพนธ์ ชื่อมหาวิทยาลัย.

Author. (Year). *Title*. Thesis level University name.

ตัวอย่าง

วีระชัย เตชะวัชรกุล. (2545). *การพัฒนารูปแบบบริการสารบาญวารสารใหม่ในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วีรวรรณ สุทิน. (2551). *อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Kirwan, B.E. (2004). *The incidence of US. agricultural subsidies on farmland rental rates*. Master' thesis, Massachusetts Institute of Technology, United State of America.

Sujin Butdisuwan. (1990). *The perceptions of directors and librarians toward community services of academic libraries in Thailand*. Doctoral Dissertation, Illinois State University.

7) สัมภาษณ์ (Interview)

รูปแบบ

ผู้ให้สัมภาษณ์, (ตำแหน่ง)(ถ้ามี). (ปี). สัมภาษณ์, วันที่ เดือน.

Interviewer, (position) (if any). (year). Interview, date month.

ตัวอย่าง

ศุภชัย พิเศษสุวรรณิช, อธิบดีกรมศิลปากร, ทำเนียบรัฐบาล. (2538). สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน.

Richard Katz, (Director), N.B.C. Television, New York. (1971). Interview, 13 August.

8) ซีดี-รอม (CD-ROM)

รูปแบบ

ชื่อผู้ผลิต. (ปีที่ผลิต). ชื่อเรื่อง. [ซีดี]. สถานที่ผลิตหรือจัดทำเผยแพร่: ผู้เผยแพร่.

Author. (Year). *Title*. [CD]. Place: Distributor.

ตัวอย่าง

มานพ ยาระณะ. (2544). *สื่อเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนา กลองสะบัดชัยแบบโบราณ*.

[ซีดี]. เชียงใหม่: เครือข่ายสืบสานภูมิปัญญาล้านนา.

Gilberto, A. (2005). *Over the water fall on Bossa Nova* [CD]. Singapore: Universal music Pte.

9) บทความจากซีดี-รอม (Articles in CD-ROM)

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่ผลิต). ชื่อบทความ. ชื่อเรื่อง. [ซีดี]. สถานที่ผลิต/จัดทำเผยแพร่: ผู้เผยแพร่.

เพิ่มรูปแบบภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. (2544). ความต้องการซื้ออสังหาริมทรัพย์ปี 2544–2545.

กระแสทรรศน์. [ซีดี]. กรุงเทพฯ: บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด.

Weber, Max. (1998). The concept and components of culture: Urban Culture.

Encyclopedia Britannica. [CD]. N.p: n.p.

10). บทความจากฐานข้อมูลออนไลน์ (Articles in Online Databases)

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน. (ปี). ชื่อบทความ. ชื่อเรื่อง. ค้นเมื่อ, จาก แหล่งข้อมูล.

Author. (Year). Articles. *Journal Title* . Retrieved month/date (date of access),

from URL

ตัวอย่าง

ชาญชัย เจริญรื่น. (2544). การจัดแรงด้านทางอากาศพลศาสตร์ของเมล็ดข้าวเปลือก. *วารสารวิชาการ*, 9(3). ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2549, จากฐานข้อมูลวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Smith, A. M., Parker, A. L., & Pease, D. L. (2002). A study of enjoyment of peas. *Journal of Abnormal Eating*, 8(3). Retrieved February 20, 2003, from PsycARTICLES database.

11) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal)

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่ค้นข้อมูล). ชื่อบทความ. [รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์]. ชื่อเรื่อง. ฉบับที่, เลขหน้า.

Author. (Year). Articles. [Electronic version]. Title. Number. Page.

ตัวอย่าง

พิทยา ดำเด่นงาม. (2548). เชื้อนพญามังรายที่เวียงเชียงใหม่. [รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารเมืองโบราณ*, 5, 20-25.

VandenBos, G., Knapp, S., & Doe, J. (2001). Roles of reference elements in the selection of resources by psychology under graduates [Electronic version]. *Journal of Bibliographic Research*, 5, 117-123.

12) เว็บไซต์ (Webpage)

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปี). ชื่อบทความ. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี, จาก URL ที่ใช้สืบค้นของเว็บไซต์

Author. (Year). Articles. Retrieved month Date, Year, from URL

ตัวอย่าง

ชวณะ ภวกานันท์. (2548). ธุรกิจสปาไทยนำก้าวไกลไปกว่านี้. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2548, จาก <http://www.businessstgai.co.th/content.php>

Lesley University. (2005). Basic APA format for citing print materialist media. Retrieved April 28, 2006, from <http://lesley.ed>